

Högskolan Väst  
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,  
SE-103 99 Stockholm, Sweden  
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00  
Fax: +46 8 563 085 50  
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar  
08-563 088 19  
Jana.hejzlar@hsv.se  
BESLUT

2011-01-18  
Reg.nr 641-933-10

## **Beslut om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan**

Högskoleverket beslutar att ge Högskolan Väst tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i följande ämnen: samhällskunskap, svenska samt engelska.

### **Ansökan och ärendets hantering**

Högskolan Väst har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i ämnena matematik, samhällskunskap, svenska samt engelska.

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: universitetslektor Christina Hultgren, Högskolan i Gävle (ordförande); universitetslektor Håkan Sollervall, Linnéuniversitetet (ordförande); lärarstuderande Diego Alfaro, Malmö högskola; lärarstuderande Ewa Axelsson, Högskolan Kristianstad; docent Jette Benn, Århus universitet; universitetslektor Cecilia Björklund Dahlgren, Luleå tekniska universitet; universitetslektor emerita Gerd Brandell, Lunds universitet; lektor Tua Ericsson-Knif, Svenska handelshögskolan i Åbo; fil. dr. Lars Geschwind, Technopolis group; professor Gunnar Gjone, Universitetet i Oslo; lektor Conrad Hagen, Universitetet i Stavanger; professor emerita Torlaug L. Hoel, NTNU i Trondheim; professor Gunilla Holm, Helsingfors universitet; lektor Lisen Häggblom, Åbo Akademi; universitetslektor Maj-Lis Hörnqvist, Luleå tekniska universitet; docent Jörgen Johansson, Högskolan i Halmstad; lektor Helge Kastrup, Professionshögskolan UCC i Köpenhamn; professor Rune Krumsvik, Universitetet i Bergen; professor Maria Lennernäs, Högskolan Kristianstad; dekan Nils-Georg Lundberg, Professionshögskolan UCC Nordjylland; lärarstuderande Johan Lundmark, Uppsala universitet; docent Gunilla Molloy, Stockholms universitet; docent Maarit Mutta, Åbo universitet; professor Liv Merete Nielsen, Högskolan i Oslo; universitetslektor Anita Norlund, Högskolan i Borås; professor Christina Nygren-

Landgårds, Åbo Akademi; universitetslektor Eva Olofsson, Umeå universitet; professor emeritus Aadu Ott, Göteborgs universitet; lektor Helle Rønholt, Köpenhamns universitet och professor Tobias Werler, Høgskolan i Volda. Därutöver har professor Bengt Brendemoen, Universitetet i Oslo; försteamanuensis Anne Margrete Fiskvik, NTNU i Trondheim och Universitetet i Stavanger; lektor Fie Høyrup, Professionshøgskolan UCC i Köpenhamn; lektor Bergthora Kristjansdottir, Professionshøgskolan UCC i Köpenhamn; professor emeritus Lauri Lindgren, Åbo universitet; försteamanuensis Dag Jostein Nordaker, Universitetet i Stavanger och professor Staffan Wahlgren NTNU i Trondheim bistått bedömargruppen inom sina sakområden.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 15 september 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

### **Bedömning**

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt, dels en samlad bedömning. Ledamöter i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Högskolan Väst har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena samhällskunskap, svenska samt engelska. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Högskolan Väst inte har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnet matematik. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

**Beslut**

Högskoleverket beslutar att ge Högskolan Väst tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i följande ämnen: samhällskunskap, svenska och engelska.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Tomas Egeltoft, Sara Monaco, Joakim Palestro och Karl Weigelt deltagit.

Lars Haikola

Jana Hejzlar

Kopia till:

Utbildningsdepartementet

Ledamöterna i bedömargruppen

## **Bedömagruppens yttrande**

# Högskolan Väst – ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan<sup>1</sup>

## Utbildningens förutsättningar

### Lärreresurs

Överlag står antalet lärare i proportion till utbildningens planerade omfattning och det finns på det hela taget en god kontinuitet i termer av tillsvidareanställda. Det finns dock ett generellt behov av att stärka den vetenskapliga kompetensen, särskilt den ämnesdidaktiska kompetensen. Bortsett från att den ämnesdidaktiska kompetensen behöver utvecklas i många ämnen finns det överlag en balans mellan å ena sidan vetenskaplig kompetens i ämne och ämnesdidaktik och å andra sidan professionserfarenhet.

I matematik har lärarna den vetenskapliga ämneskompetens som krävs för undervisning och handledning i matematik. Den ämnesdidaktiska kompetensen är dock alltför begränsad och inte tillfredsställande.

Inom de ämnen som utgör ämnet samhällskunskap finns få disputerade lärare, vilket ger en sårbar situation. Det finns ämnesdidaktisk kompetens även om den är något svag. Inom sociologi finns en disputerad lärare som bedriver forskning kring samhällskunskapens didaktik. Det finns även ett par doktorander i utbildningsvetenskap/pedagogik vars avhandlingsarbeten till viss del är inriktade på samhällskunskapens didaktik.

I svenska finns vetenskaplig ämneskompetens. Den ämnesdidaktiska kompetensen bedöms som tillräcklig med en disputerad med ämnesdidaktisk inriktning, samt ett antal lektorer som bedriver forskning av viss relevans för svenskämnet didaktik.

I engelska har lärarna den vetenskapliga ämneskompetens som krävs för undervisning och handledning i engelska, men den ämnesdidaktiska kompetensen är svag med endast en doktorand med relevant ämnesdidaktisk inriktning.

Inom den utbildningsvetenskapliga kärnan finns det en tillräckligt bred vetenskaplig kompetens.

Lärarna erbjuds möjlighet till kompetensutveckling och egen forskning om minst 20 procent av sin arbetstid vilket är tillfredsställande.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurser är tillfredsställande i samhällskunskap, svenska och engelska samt i den utbildningsvetenskapliga kärnan men inte i matematik.

---

<sup>1</sup> Sökta ämnen: matematik, samhällskunskap, svenska samt engelska.

## **Utbildningsmiljö**

Som helhet ges utbildningen i en forskande miljö, även om den är något begränsad i omfång och det finns vissa brister avseende den ämnesdidaktiska forskningsanknytningen.

Den forskning som bedrivs är ofta institutionsövergripande och organiseras via centrumbildningar och kollegier. Forskningen fokuserar på för lärarutbildningen aktuella och relevanta områden, till exempel inom ämnesdidaktik.

Utbildningsmiljön kommer av allt att döma också att ge studenterna goda förutsättningar att utveckla ett kritiskt och kreativt förhållningssätt.

Det finns tillfredsställande förutsättningar för att säkra att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne. Organisationen av den verksamhetsförlagda utbildningen har delvis en klar och väl genomtänkt struktur. I nuläget saknas en klar struktur för hur samarbetet mellan de tre parterna studenter, verksamma lärare från skolorna samt högskolans lärare ska ske.

Begreppet arbetsintegrerat lärande (AIL) inkluderar samverkan med det omgivande samhället. På kommunal nivå och mellan de olika institutionerna är samarbetet aktivt. Däremot är internationaliseringen, inbegripet internationellt samarbete, begränsat men under utveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

## **Utbildningens genomförande**

### **Styrdokument**

Utbildningsplanen innehåller klart formulerade mål som utarbetats i enlighet med examensordningen. I den anges även en genomtänkt struktur för utbildningen och en adekvat poängfördelning.

Kursplanerna i matematik är kortfattade och målen i vissa delar allmänt hållna men innehållet och målen är relevanta.

Kursplanerna i samhällskunskap, svenska, engelska och den utbildningsvetenskapliga kärnan innehåller tydligt formulerade lärandemål, om än i vissa delar allmänt hållna. Generellt verkar emellertid riktlinjer för utformning av kursplaner saknas.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

## **Undervisning, kurslitteratur, examination**

Varierande undervisnings- och examinationsformer förekommer generellt i alla ämnen samt i den utbildningsvetenskapliga kärnan.

Viss kurslitteratur i både matematik och matematikdidaktik återkommer i många kurser. Kurslitteraturen i matematik ligger i flera fall på en alltför låg nivå för att studenterna ska nå tillräcklig ämnesfördjupning; bland annat används gymnasielitteratur i några kurser vilket inte är tillfredsställande.

I samhällskunskap, svenska, engelska samt den utbildningsvetenskapliga kärnan är undervisningsformerna, kurslitteraturen och examinationsformerna överlag tillfredsställande och bedöms ha förutsättningar att säkra forskningsanknytning och progression. Även i ämnesdidaktiken inom dessa områden finns en progression.

I samhällskunskap är det dock något oklart hur progressionen i hela programmet ser ut. Det verkar som om den verksamhetsförlagda utbildningen och ämnesstudierna är avsedda att bygga på varandra.

I engelska förefaller ämnesdidaktiken integreras i kurserna i liten omfattning vilket är mindre tillfredsställande. I framför allt kurserna i lingvistik, litteratur och kultur är den ämnesdidaktiska litteraturen mycket begränsad.

Examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen sker på basis av skriftlig rapport. Det finns en bra modell för involverandet av handledare med en klar precisering att ansvaret ligger hos högskolan. Det förekommer trepartssamtal mellan studerande, handledare och högskolelärare.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande i samhällskunskap, svenska, engelska och den utbildningsvetenskapliga kärnan, men inte i matematik.

## **Utbildningens resultat**

### **Säkring av examensmålen**

Kraven är inte tillräckligt tydliga utifrån utbildningsplan och kursplaner, men kompenseras med annat material som kurs-PM.

I matematik är behörighetskravet matematik C från gymnasieskolan, vilket är orimligt lågt och måste kräva stora extrainsatser i utbildningen. Lågt satt behörighetskrav bidrar till att studenterna inte kan förväntas nå målen inom ämne och ämnesdidaktik enligt examensordningen.

Lärosätet har visat att det finns tillräckliga system för att säkra att utbildningen ger studenterna förutsättningar att nå examensmålen i engelska, samhällskunskap och svenska samt i den utbildningsvetenskapliga kärnan.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande i samhällskunskap, svenska, engelska och i den utbildningsvetenskapliga kärnan men inte i matematik.

## **Samlad bedömning**

Vår samlade bedömning är att Högskolan Väst har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena samhällskunskap, svenska och engelska. Vi rekommenderar Högskoleverket att tillstyrka ansökan för dessa ämnen.

Vår samlade bedömning är att Högskolan Väst inte har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnet matematik. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan för detta ämne.